

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Λαμία, Ιούνιος 2025

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

(ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ε./Τ.Α.Σ. ΣΤΙΣ 05/06/2025)

1. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ και Π.Δ.129/2025 του ΥΠΕΝ

Κατ' αρχάς θα πρέπει να σημειωθεί η πολύ μεγάλη ανάγκη για την απόκτηση ευταξίας και όρων για τη σωστή οικιστική ανάπτυξη των οικισμών της ενδοχώρας μας, που μαστίζεται από πολύ μεγάλες και διαφορετικών επιπέδων ελλείψεις. Στην ενότητά μας για παράδειγμα και εάν εξαιρεθούν κάποιες παραλιακές περιοχές το κυρίαρχο πρόβλημα δεν είναι ο καθορισμός ορίων στους οικισμούς (είναι και αυτό) αλλά η κοινωνική και πληθυσμιακή τους αποψίλωση. Άλλο θέμα είναι ο καθορισμός των όρων για την οικιστική ανάπτυξη της Γλύφας και άλλο για τους οικισμούς της Δυτικής Φθιώτιδας των τεσσάρων, δύο, ενός ή κανενός μόνιμων κατοίκων. Με αυτά τα δεδομένα συνεπώς κρίνεται σκόπιμο να σημειωθούν κάποιες ειδικότερες παρατηρήσεις.

α) Ένα από τα ουσιαστικότερα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη από όπως το παραπάνω Π.Δ. είναι τα προ του έτους 1923 όρια των οικισμών. Πρόκειται για πρόβλημα «εξ ορισμού». Για παράδειγμα, στη μικροκλίμακα της γεωγραφικής μας ενότητας, με τους παραδοσιακούς οικισμούς να μετριοούνται «στα δάκτυλα» αλλά και τις καταστροφές των εμπολέμων περιόδων, ποιος θα μπορούσε να είναι ο τρόπος προσδιορισμού των προ του έτους 1923 ορίων των οικισμών ;

β) Μέχρι την εποχή έναρξης της Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (1982-1983) και τις «ανοικτές πόλεις» οι θεσμικές παρεμβάσεις για την οικιστική ανάπτυξη της υπαίθρου ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Εκτός από κάποιες ισχνές και αποσπασματικές επιλογές την περίοδο 1950-1951, μετά από τον εμφύλιο. Ως παράδειγμα μπορεί να σημειώνεται η χαρτογράφηση και έγκριση του σχεδίου πόλεως της Μακρακώμης. Με την Ε.Π.Α. όμως, την ύπαρξη νεότερου θεσμικού πλαισίου αλλά και με την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων το σκηνικό άλλαξε. Οι αρμοδιότητες για την οριοθέτηση των «κάτω των 2000 κατοίκων οικισμών» παραχωρήθηκαν στους Νομάρχες και έτσι στην περιοχή μας οι περισσότεροι οικισμοί απέκτησαν για πρώτη φορά σχέδιο οριοθέτησης και καθορισμού όρων δόμησης. Σήμερα μετά από 40 και πλέον έτη για ποιους λόγους η πολιτεία αμφισβητεί όσα από την ίδια έχουν πριν μισό σχεδόν αιώνα υιοθετηθεί ;

γ) Οι αποφάσεις του ΣτΕ για το Νομό Μαγνησίας έχουν εκδοθεί και αφορούν τις οριοθετήσεις των παραδοσιακών και παραλιακών οικισμών του Πηλίου. Είναι βέβαια λογικό οι αποφάσεις αυτές να λαμβάνονται υπόψη και για όλους τους υπόλοιπους όμοιου χαρακτήρα οικισμούς της χώρας. Όμως άλλο είναι αυτό και άλλο το να εκλαμβάνονται προσχηματικά ως «επιταγή» για την οριοθέτηση και των υπόλοιπων οικισμών μας που δεν είναι ούτε παραδοσιακοί ούτε παραλιακοί.

δ) Στο συγκεκριμένο από 15/4/2025 διάταγμα απαριθμούνται όλες οι κατηγορίες οικισμών εκτός από μία. Την κατηγορία των «στάσιμων οικισμών» που για την ενδοχώρα της γεωγραφικής μας ενότητας αφορά τη συντριπτική πλειοψηφία των οικιστικών μας συνόλων. Λαμβανομένου επί πλέον υπόψη ότι σήμερα τα δεδομένα για να χαρακτηρίζονται οι «στάσιμοι οικισμοί» χειροτέρεψαν αφάνταστα σε σχέση με τα standard's του 1985. Σήμερα υπάρχουν οικισμοί που η διάθεση οικοδόμησης θα έπρεπε να επιδοτείται και όχι να «ελέγχεται» με κριτήρια μάλιστα εκτός πραγματικότητας όπως είναι

τα υποτιθέμενα προ του 1923 όριά τους. Βέβαια ας ληφθεί υπόψη ότι μετά από τα νεότερα όρια των οικισμών μας θα πρέπει να επανασυνταχθούν και τα υπόβαθρα των κυρωθέντων δασικών χαρτών, με ότι αυτό συνεπάγεται ως προς τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα των πολιτών.

ε) Σε σχέση με το θέμα οριοθέτησης των οικισμών μας αξίζει τον κόπο να αναφερθεί ένα ειδικότερο τοπικό παράδειγμα υστέρησης. Πρόκειται για την άρνηση της οικείας ΥΔΟΜ να χορηγήει οικοδομικές άδειες στον οικισμό της «Παραλίας Ραχών». Με πρόσχημα την 2138/2011 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς που «νουθετεί» τη διοίκηση, στη βάση γνωστών Αποφάσεων του ΣΤΕ, να μη χρησιμοποιεί την απόφαση του Νομάρχη Φθιώτιδας για την οριοθέτηση του υπόψη οικισμού. Χωρίς όμως να υπάρχει ΚΑΜΙΑ απόφαση της διοίκησης ή άλλης αρμόδιας αρχής που να απαγορεύει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών στην περιοχή. Επίσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ανά περίοδο διαφορετική στάση της ίδιας υπηρεσίας. Και βέβαια σε πλήρη αντίθεση με τις αποφάσεις του ΣΤΕ για τους οικισμούς του Πηλίου, οι οποίοι οικοδομούνται χωρίς μεν να λαμβάνονται υπόψη οι ακυρωθείσες οριοθετήσεις τους αλλά μετά από αυτοψία αρμόδιων υπαλλήλων για την εντός ή εκτός οικισμού θέση των ενδιαφερόμενων ιδιοκτησιών. Η περίπτωση του οικισμού της «Παραλίας Ραχών» είναι ένα δηκτικό παράδειγμα διοικητικής «αταξίας», που δικαιολογεί την παρέμβαση του τμήματος για προφανείς λόγους. Εάν θέλουμε να λέμε ότι ως Τ.Ε.Ε. συνδράμουμε και υποστηρίζουμε τις προσπάθειες στα πλαίσια των αναγκών άσκησης χρηστής διοίκησης.

2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Πριν από δύο περίπου χρόνια στο σώμα της αντιπροσωπείας του Τμήματος κατατέθηκε ο ιδιαίτερος προβληματισμός και οι ανησυχίες μας σε σχέση με τις ανάγκες εκπόνησης των μελετών των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων και την επιχειρούμενη χωροταξική οργάνωση της χώρας. Σήμερα και ειδικότερα για την ενότητα του Δήμου Λαμιέων οι εξελίξεις είναι ιδιαίτερα ανησυχητικές. Ο Δήμος Λαμιέων δεν έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα εκπόνησης των συγκεκριμένων μελετών. Παρά τη μεγάλη του έκταση και πληθυσμό αλλά και τον ιδιαίτερο ρόλο του ως πρωτεύουσα της Στερεάς Ελλάδας. Ως παράταξη καταθέσαμε ενώπιον των οργάνων διοίκησης του τμήματος έγκαιρα τις απόψεις μας. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Κεντρικής Διοίκησης του Τ.Ε.Ε. οι φορείς της περιοχής μας με πρώτο τον Δήμο Λαμιέων θα έπρεπε να ζητήσουν την κατ' εξαίρεση υπαγωγή της ενότητας του Δήμου στο πρόγραμμα εκπόνησης των συγκεκριμένων μελετών. Όμως αυτά που ακούγονται είναι σε άλλη κατεύθυνση. Οι προσπάθειες που γίνονται φέρεται ότι αφορούν τη χρηματοδότηση των εργασιών της μελέτης του Τ.Π.Σ. από το «Πράσινο Ταμείο». Να υποθέσουμε δηλαδή για το Δήμο Λαμιέων ότι η μελέτη του Τ.Π.Σ. θα δρομολογηθεί με ιδιαίτερο διαγωνισμό και εκτός προγράμματος εκπόνησης των υπολοίπων όμοιων μελετών σε επίπεδο χώρας ; Φαντάζεται κάποιος το ενδεχόμενο οι στάσιμοι οικισμοί της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας να αποκτήσουν όρια και οι οικισμοί του Δήμου Λαμιέων να αρκούνται στις γνωστές κυκλικές οριοθετήσεις ;

Σε σχέση με τα παραπάνω και εκτός από τα ευνόητα ενδιαφέροντα των μελών μας, το κοινωνικό ενδιαφέρον που προκαλείται φαίνεται ότι είναι ιδιαίτερο. Συνεπώς η ύπαρξη προβληματισμού στα όργανα διοίκησης του ΤΕΕ, για τη διαμόρφωση των πλέον δόκιμων προτάσεων, θέσεων ή απόψεων κατά τη γνώμη μας είναι μονόδρομος.

*Ζαχαρόπουλος Στέλιος (Α.Τ.Μ.)
Μέλος Κεντρικής Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε.*